

**МІНІСТЕРСТВО
АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА
УКРАЇНИ**

**Науково-методичний
центр аграрної освіти**

**ТИПОВА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ
ПРАКТИКИ**

для аграрних вищих навчальних
закладів I–II рівнів акредитації
зі спеціальності 5.10010201
“Експлуатація машин і обладнання
агропромислового виробництва”

2012

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ**

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР АГРАРНОЇ ОСВІТИ

Затверджено НМЦ

“ 20 ” червня 2012 р.

ТИПОВА ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

**ДЛЯ АГРАРНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
І–ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
5.10010201 “ЕКСПЛУАТАЦІЯ МАШИН І ОБЛАДНАННЯ
АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА”**

Укладачі: Ярещенко М.Є., заступник директора з навчальної роботи Красноградського технікуму механізації сільського господарства ім. Ф.Я. Тимошенка;
Остриковский А.С., директор, Орищенко С.Б., заступник директора з навчально-виробничої роботи, Бойко С.Л., викладач ВНЗ “Кіровоградський технікум механізації сільського господарства”;
Єфіменко Ю.П., директор, Завгородній П.П., завідувач відділення, Свищов М.М., викладач Охтирського коледжу Сумського НАУ;
Спічак В.С., Стефаник Б.М., заступники директора з навчальної та навчально-виробничої роботи Володимир-Волинського агро-технічного коледжу;
Галчанський М.В., заступник директора з навчальної роботи Оріхівського сільськогосподарського технікуму;
Ясюк В.Ф., викладач-методист Новоушицького технікуму Подільського ДАТУ;
Івашина М.Б., викладач-методист Тарашанського агротехнічного коледжу ім. О.О. Шевченка;
Веремій Л.П., заступник директора з навчальної роботи, Журавель В.С., завідувач відділення Житомирського агротехнічного коледжу

Рецензенти: Іванов Г.І., к.т.н., директор, Гордецька М.Л., викладач ВСП “Новокаховський коледж Таврійського ДАТУ”;
Мірчук М.В., викладач Хорольського агропромислового коледжу Полтавської ДАА;
Лизогуб О.М., Ярошевич С.С., викладачі Володимир-Волинського агротехнічного коледжу;
Тихоліз В.І., викладач Березоворудського технікуму Полтавської ДАА;
Щербак А.В., завідувач відділення Вовчанського технікуму Харківського НТУСГ ім. П.Василенка;
Жигулін М.І., викладач-методист ВП НУБіП України “Прибрежненський аграрний коледж”;
Конрад Л.А., викладач Борщівського агротехнічного коледжу;
Рініло І.Я., викладач Стрийського коледжу Львівського НАУ

Редактор Світельська С.Ф.

Відповідальний
за випуск Борхаленко Ю.О.

1. ВИРОБНИЧА ТЕХНОЛОГІЧНА ПРАКТИКА

Загальні положення

Завдання виробничої технологічної практики: формування професійних навичок зі спеціальності, закріплення, розширення і систематизація знань, одержаних під час вивчення спеціальних дисциплін на основі аналізу діяльності конкретного агропромислового підприємства (підприємства ремонтно-обслуговуючого типу), придбання практичного досвіду, розвиток професійного мислення, прищеплення умінь організаторської і суспільно-громадської діяльності в трудовому колективі.

Базами технологічної практики можуть бути сучасні агропромислові підприємства, підприємства агротехнічного сервісу, виробничі підрозділи навчальних закладів і науково-дослідних установ та підприємств різних форм власності, діяльність яких відповідає профілю спеціальності студентів.

З базовими агропромисловими підприємствами укладається договір.

У період технологічної практики студенту видається індивідуальне завдання на вивчення окремих питань, пов'язаних з цим виробництвом. Зміст завдання визначається виходячи з характеру роботи, яка виконується студентом на робочому місці. Індивідуальне завдання розробляється предметними (цикловими) комісіями.

На підставі програми технологічної практики навчальним закладом розробляються робочі плани її проходження залежно від рекомендованих баз практики і вимог, які ставляться до практичної підготовки молодших спеціалістів, з урахуванням спеціальності.

Робоча програма повинна охоплювати всі види робіт, передбачених програмою, з урахуванням специфіки агропромислового підприємства. У програмі вказуються робочі місця, які повинні займати студенти, види і термін роботи на кожному з них. У програмі необхідно передбачити вивчення всіх питань виробничої діяльності агропромислового підприємства (фермерського), а також виробничі екскурсії, які проводяться для ознайомлення студентів із новою технікою і технологією. Екскурсії проводяться на сучасних агропромислових підприємствах різних форм власності.

Робочі програми розглядаються предметними (цикловими) комісіями, погоджуються із агропромисловими підприємствами і

затверджуються заступником директора з навчально-виробничої роботи.

Керівники практики здійснюють навчально-методичне керівництво технологічною практикою. На місця проходження практики директор навчального закладу направляє для керівництва практикою викладачів спеціальних дисциплін.

Вони беруть участь у розподілі і переміщенні студентів по робочих місцях (посадах) відповідно до програми практики, здійснюють контроль за виконанням плану, консультують студентів, а також надають їм методичну допомогу у виконанні індивідуальних завдань і веденні звіту-щоденника.

Відповідальність за організацію технологічної практики покладається на керівника агропромислового підприємства, а загальне керівництво – на одного з провідних спеціалістів, які забезпечують виконання програми практики студентів, надають їм необхідну допомогу, беруть участь у створенні умов їх праці і побуту, дають відгуки про виробничу і громадську роботу студентів та набуття ними практичних вмінь і навичок, а також висновки про звіти-щоденники.

Безпосереднє керівництво практикою студентів у тракторних бригадах, на пунктах технічного обслуговування, у майстернях (фермах, цехах, дільницях тощо) покладається на працюючих постійно спеціалістів, які зобов'язані забезпечити виконання програми практики і дати оцінку роботи студента.

У період технологічної практики студенти повністю виконують правила внутрішнього трудового розпорядку, які діють в агропромислових підприємствах різних форм власності. На них також розповсюджується загальне трудове законодавство.

У період технологічної практики студенти ведуть звіти-щоденники, в яких кожен день записують перелік основних робіт, які виконуються, дається опис технологічних процесів, організації робіт на дільницях проходження практики, а також доручень, які виконують студенти зі суспільної практики.

До звіту-щоденника додаються схеми технологічного процесу, опис особистих спостережень, критичні зауваження, висновки і пропозиції, креслення, ескізи і т.п.

Звіти-щоденники студенти захищають перед комісією, до складу якої входять: заступник директора з навчально-виробничої роботи, завідувач відділення або голова циклової комісії чи викладач спеціальних дисциплін, які виставляють оцінку за технологічну

практику, враховуючи при цьому відгуки керівників практики від аграрного підприємства (фермерського та технічного сервісу).

З урахуванням спеціалізації і зональних умов у програму технологічної практики можуть бути внесені відповідні корективи.

Орієнтовний розподіл часу

Назва робіт	Кількість днів
1.1. Ознайомлення із сільськогосподарським підприємством	1
1.2. Робота в ремонтній майстерні і на пункті технічного обслуговування машин	3
1.3. Робота в автогаражі і на посту заправки машин паливно-мастильними матеріалами	3
1.4. Робота на майданчику зберігання сільськогосподарської техніки та технологічного налагодження машинно-тракторних агрегатів	4
1.5. Робота на агрегатах з догляду за просапними культурами	3
1.6. Робота на агрегатах (комбайнах) для скошування й обмолоту зернових культур (на посаді помічника)	9
1.7. Робота на спеціальних комбайнах (на посаді помічника)	5
1.8. Робота на агрегатах для обробітку ґрунту і посіву озимих культур	3
1.9. Робота на тваринницькій фермі	2
1.10. Виробнича екскурсія	1
1.11. Узагальнення матеріалу та оформлення звіту-щоденника	2
Всього	36

1.1. Ознайомлення із сільськогосподарським підприємством

Коротка історія підприємства, структура управління, функції спеціалістів. Загальна схема технічного обслуговування, ремонту машин і механізації робіт з вирощування основних сільськогосподарських культур за сучасними технологіями. Наявність і використання чинних державних і галузевих стандартів.

Бесіди спеціалістів інженерно технічної служби підприємства, правила внутрішнього розпорядку, безпека праці на підприємстві (виділяються особливо-небезпечні робочі місця і дільниці). Організація роботи із захисту навколишнього середовища.

1.2. Робота в ремонтній майстерні і на пункті технічного обслуговування машин

Ознайомлення з організацією (компонуванням) робочих місць і забезпечення їх обладнанням, технологічною оснасткою, інструментом і технічною документацією. Вивчення виробничого взаємозв'язку окремих дільниць майстерні з ремонтними підприємствами АПК. Діагностування машин і дефектування деталей (разом з майстром або досвідченим робітником). Проведення щозмінного і планового технічного обслуговування тракторів і комбайнів та інших сільськогосподарських машин. Робота слюсарем з ремонту сільськогосподарської техніки: спочатку під наглядом досвідчених робітників-ремонтників, а потім самостійно (роботу слід починати з обслуговування простих сільськогосподарських машин і знарядь, а потім перейти на виконання складніших робіт). Із закінченням роботи на пункті технічного обслуговування і в майстерні самостійне виконання діагностування та дефектування деталей і з'єднань, розбирально-мийних, складально-регулювальних й обкатувально-випробувальних робіт. Аналіз недоліків, які виявлені в процесі роботи, і пропозиції щодо їх усунення. Стан охорони праці та протипожежного захисту.

1.3. Робота в автогаражі і на посту заправки машин паливно-мастильними матеріалами

Ознайомлення із структурою управління, будовою і роботою автогаража, порядком випуску автомобілів на лінію, із проведенням контролю і обліком повернення його .

Вивчення пунктів технічного обслуговування, порядку забезпечення їх обладнанням, технологічною оснасткою, графіками технічного обслуговування та ремонту. Діагностування автомобілів разом із механіком або досвідченим робітником. Проведення щозмінного та планового технічного обслуговування автомобілів. Робота слюсарем з ремонту автомобілів: спочатку під наглядом досвідчених робітників-ремонтників, а потім самостійно.

Ознайомлення з паливно-мастильними матеріалами, що використовуються в господарстві, планом розміщення об'єктів на пункті заправки машин нафтопродуктами, обліковою і звітною документацією, зі способами утилізації та правилами збереження відпрацьованих мастил.

Виконання робіт із заправки машин паливом, мастилом, технічними рідинами та водою. Аналіз недоліків, виявлених у процесі роботи і пропозиції щодо їх усунення. Охорона праці та проти-пожежний захист. Технічне обслуговування обладнання нафтогосподарств. Вимоги збереження ґрунту і водоймів від забруднення нафтопродуктами під час експлуатації машин.

1.4. Робота на майданчику зберігання сільськогосподарської техніки та технологічного налагодження машинно-тракторних агрегатів

Види та способи зберігання машин, що застосовуються в господарстві.

Ознайомлення з обладнанням майданчика, правилами прийому і видачі машин та технічною документацією. Підготовка засобів і матеріалів, які використовуються при постановці машин на зберігання. Підготовка машин до зберігання. Виконання робіт на майданчику і складах, зберігання складальних одиниць і деталей, знятих з машин на короткочасне зберігання.

Робота з консервації поверхонь машин і герметизації внутрішніх порожнин машин.

Технічне обслуговування в період зберігання і зняття із зберігання.

Ознайомлення з обладнанням, будовою і розташуванням майданчиків для комплектування і налагодження МТА. Вивчення агрономативів і допусків. Комплектування і складання комплексних багатоопераційних агрегатів. Складання МТА в натурі. Налагодження МТА і щозмінне обслуговування. Робота на МТА. Аналіз недоліків, які виявлені в процесі роботи, і пропозиції щодо їх усунення.

1.5. Робота на агрегатах з догляду за просапними культурами

Перевірка стану і приймання агрегату для міжрядного обробітку просапних культур. Технологічне налагодження агрегату. Огляд

ділянки. Знаходження стикових міжрядь. Розбивка поля на загінки. Пробний заїзд і налагодження агрегату.

Міжрядний обробіток просапних культур із дотриманням агрономативів і допусків. Періодичний контроль якості міжрядного обробітку просапних культур.

Технічне обслуговування агрегату. Передача зміни. Правила безпеки. Охорона навколишнього середовища. Аналіз виявлених недоліків і пропозиції щодо їх усунення.

1.6. Робота на агрегатах (комбайнах) для скошування й обмолоту зернових культур (на посаді помічника)

Перевірка технічного стану і приймання агрегату. Налаштування агрегату на заданий технологічний режим. Огляд ділянки, пробний заїзд, налагодження жатки. Виконання роботи зі скошування із застосуванням методів і прийомів роботи передових механізаторів відповідно до агрономативів і допусків.

Періодична перевірка якості роботи, усунення неполадок, які з'являються під час роботи з начіпною жаткою, налагодження жатки, застосування прийомів підвищення продуктивності праці, зокрема маневрування швидкостями. Вибір найдоцільніших способів руху, скорочення холостих переїздів. Завдання виконаної роботи, оформлення документів. Технічне обслуговування агрегатів, доставка їх на місце стоянки.

Робота на зернозбиральних комбайнах. Огляд ділянки, налаштування комбайна, перевірка технічного стану і налагодження комбайна на технологічний режим. Пробний заїзд, налагодження комбайна. Формування та організація роботи збирально-транспортних комплексів.

Перевірка якості валків і обмолоту. Регулювання комбайна з метою недопущення втрат колосків і зерна.

Систематична перевірка в процесі роботи чистоти обмолоту, відсутність зерна в соломі і полові, відсутність втрат зерна і подрібнення його, своєчасне усунення причин, які призводять до втрат зерна або колосків, маневрування швидкостями і використання всережимного регулятора для підвищення швидкості руху комбайна і високого змінного (денного) виробітку. Пряме комбайнування. Здавання виконаної роботи, оформлення документів. Технічне обслуговування комбайна. Передача зміни. Протипожежний захист і правила безпеки.

Аналіз недоліків, виявлених у процесі роботи, і пропозиції щодо їх усунення.

1.7. Роботи на спеціальних комбайнах (на посаді помічника)

Перевірка технічного стану і приймання комбайна. Технологічне налагодження комбайна. Огляд ділянки. Пробний заїзд і налагодження машини (комбайна). Скошування трав, кукурудзи та інших культур на силос (сінаж). Усунення причин, які викликають зниження якості збирання. Здавання виконаної роботи, оформлення документів. Технічне обслуговування силосозбирального комбайна.

Збирання просапних культур. Перевірка стану і прийом комбайна (агрегату). Огляд ділянки, пробний виїзд, контроль роботи комбайна. Збирання кукурудзи (буряків, картоплі, льону). Перевірка якості роботи. Усунення несправностей, які виникають під час роботи, і налагодження комбайна.

Маневрування швидкостями і всережимним регулятором для підвищення швидкості руху агрегату без зниження якості роботи. Здавання виконаної роботи, оформлення документів. Технічне обслуговування комбайна. Передача зміни. Правила безпеки і протипожежний захист.

Аналіз виявлених недоліків і пропозицій щодо їх усунення.

1.8. Робота на агрегатах для обробітку ґрунту і посіву озимих культур

Перевірка технічного стану і приймання орного агрегату (плоскоріза). Технологічне налагодження агрегату. Вибір способу руху агрегату. Розбивка поля на загінки. Оранка агрегатом відповідно до агрономативів і допусків. Маневрування швидкостями і використання всережимного регулятора для підвищення продуктивності праці і повного завантаження трактора. Періодичний контроль якості оранки. Технічне обслуговування агрегату. Поставка на місце стоянки.

Робота на агрегатах для передпосівного обробітку ґрунту. Перевірка технічного стану та приймання тракторного агрегату. Технологічне налагодження агрегату. Боронування (суцільна культивация) з дотриманням агрономативів і допусків із застосуванням прийомів роботи передових механізаторів. Маневрування швидкостями та використання всережимного регулятора для підвищення продуктивності праці. Періодичний контроль якості виконаної роботи,

оформлення документів. Технічне обслуговування агрегату. Передача зміни.

Робота на агрегатах для посіву зернових культур. Перевірка технічного стану і прийом агрегату. Технологічне налагодження посівного агрегату.

Підготовка поля до посіву (розмітка). Перевірка якості роботи сівалки після пробного і перших проходів агрегату. Проведення посіву озимих зернових культур з використанням роботи передових механізаторів та дотриманням агрономативів і допусків. Освоєння прийомів завантаження сівалок з найменшими простоями агрегату або завантаження сівалок під час руху. Спостереження за якістю роботи сівалок і негайне усунення неполадок. Аналіз недоліків, виявлених у процесі роботи, і пропозиції щодо їх усунення. Охорона навколишнього середовища.

1.9. Робота на тваринницькій фермі

Ознайомлення з тваринницькою фермою.

Ознайомлення з організацією роботи тваринницької ферми, технологією утримання тварин, механізацією технологічних процесів та ефективним використанням техніки.

1.10. Виробнича екскурсія

Студенти під керівництвом викладача – керівника практики – відвідують сучасні тракторні бригади, тваринницькі ферми, центральні майстерні аграрних підприємств; ремонтно-обслуговуючі підприємства (ремонтні заводи) АПК з метою ознайомлення та вивчення передового досвіду і досягнень науки в організації праці та виробництва сільськогосподарської продукції за прогресивними технологіями.

1.11. Узагальнення матеріалу та оформлення звіту-щоденника

Із закінченням технологічної практики узагальнення усіх матеріалів, аналіз і висновки, оформлення звіту-щоденника. Зазначення видів й обсягу виконаної студентами роботи в період практики. Систематизація матеріалу для виконання курсових проєктів з професійних дисциплін.

Література

1. Звітна документація про господарську діяльність підприємства за 2–3 роки.
2. Власенко М.В. та ін. Технологія ремонту сільськогосподарської техніки. – К.: Вища школа, 1992. – 309 с.
3. Гарилюк Г.Р. Практикум з технологічної наладки та усунення неполадок сільськогосподарських машин. – К.: Урожай, 1995.
4. Гряник Г.М., Лехман С.Д. Охорона праці. – К.: Урожай, 1994. – 272 с.
5. Ільченко В.Ю., Нагульний Ю.П., Джолос П.А. та ін. Машиновикористання в землеробстві. – К.: Урожай, 1996. – 384 с.
6. Лауш П.В., Кухаренко В.С., Орищенко С.Б. Організація практичного навчання. – К.: Урожай, 1996. – 190 с.
7. Сідашенко О.І. та ін. Практикум з ремонту машин. – К.: Урожай, 1995. – 224 с.
8. Ревенко І.І., Щербак В.М. Механізація тваринництва: підр. – К.: Вища освіта, 2004. – 319 с.
9. Фортуна В.И., Миронюк С.К. Технологія механізованих сільськогосподарських робіт. – К.: Вища школа, 1991. – 315 с.

2. ВИРОБНИЧА ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Загальні положення

Завдання професійної переддипломної практики – узагальнення та вдосконалення знань і практичних навичок, отриманих студентами у процесі навчання. Ознайомлення безпосередньо в підприємствах різної форми власності з сучасними технологіями, організацією праці й економікою виробництва, підготовка (збір) матеріалів для дипломного проекту.

Основні завдання практики:

- вивчення досвіду організації інженерно-технічної служби і набуття навичок організації раціонального використання, зберігання і технічного обслуговування машинно-тракторного парку, машин і обладнання для тваринницьких ферм;

- вивчення організаційно-економічних основ підприємства, поглиблення економічних знань з планування керівництва, обліку й аналізу ефективності використання техніки.

Практика проводиться в сучасних підприємствах різної форми власності, науково-виробничих об'єднаннях за місцем проживання і роботи молодших спеціалістів помічником (дублером) керівником середньої ланки.

Студенти ознайомлюються з майбутньою роботою, місцем проживання, побутовими умовами, колективом.

Керівництво підприємства надає допомогу студентам у виконанні програми, зборі матеріалів для дипломного проектування.

За наявності в підприємстві вакантних місць студенти можуть бути зараховані на штатні посади за умови, що робота на цих посадах буде задовольняти вимоги програми практики. Керівництво переддипломною практикою з боку навчального закладу здійснюється викладачами спеціальних дисциплін шляхом бесіди зі студентами, надання їм теоретичної і методичної допомоги у веденні звіту-щоденника.

Щоденний контроль за виконанням програми практики здійснює керівник практики від підприємства шляхом перевірки й оцінки якості праці практикантів і виявлення рівня набутих ними навичок.

Зауваження і вказівки керівників практики від навчального закладу і підприємства заносяться в звіт-щоденник студента і враховуються при загальній оцінці практики.

Після проходження практики студенти повинні **вміти**:

- самостійно складати плани роботи, графіки експлуатації і ремонту машин і обладнання;

- застосовувати сучасну, прогресивну технологію виробництва сільськогосподарських культур і тваринницької продукції;

- керувати роботою майстерень і забезпечувати високоякісний ремонт та технічне обслуговування машин і механізмів;

- працювати на випробувальних і регулювальних стендах, користуватись контрольно-вимірювальними приладами та інструментами. Користуватись електронно-обчислювальними машинами, засобами диспетчерського управління;

- розрахувати необхідність у паливно-мастильних матеріалах машин і обладнання, визначити технічний стан машин і обладнання за допомогою діагностичних установок і приладів;

- аналізувати економічні показники використання техніки і визначати економічну ефективність її застосування, приймати обґрунтовані управлінські рішення і контролювати їх виконання. Організовувати працю на виробничих дільницях, оформляти первинну документацію з обліку і звітності. Визначити економічні показники роботи відділу, дільниці, ланки;

- гарантувати безпеку праці;

- контролювати якість ремонтних робіт і виявляти причини браку;

- складати документацію на списання машин, які виробили амортизаційний строк і непридатні до експлуатації;

- організовувати технічне обслуговування і ремонт машинно-тракторного парку;

- користуватись державними галузевими стандартами, технічними умовами, технологічною довідковою та іншою документацією.

Під час професійної практики студенти ведуть звіт-щоденник. У ньому висвітлюється вся виконана робота за кожний день, власні спостереження, критичний аналіз виробництва, зауваження, висновки і пропозиції, схеми, графіки, креслення, фото.

Звіт-щоденник по закінченні практики подається в навчальний заклад з висновками керівника практики від підприємства (організації).

Звіт за практику захищається в комісії, що призначається наказом директора технікуму (коледжу), до складу якої входять заступник директора з навчально-виробничої роботи, завідувач відділення чи викладачі спеціальних дисциплін, а також керівник практик від баз практик, які виставляють оцінку студенту за переддипломну практику. Збір і підготовка матеріалів для дипломного проектування проводиться паралельно з проходженням професійної практики.

Екскурсії проводяться в сучасних аграрних підприємствах різної форми власності, під час яких студент ознайомлюється зі станом документації, сучасними формами організації праці.

Орієнтовний розподіл часу на виробничу переддипломну практику

Назва виду робіт	Кількість днів
2.1. Ознайомлення з господарством і його фінансово-господарською діяльністю	1
2.2. Робота дублером	
2.2.1. Технік-механік (інженер) відділення, дільниці, керівник фермерського господарства, інженер з сервісного обслуговування нової вітчизняної та зарубіжної техніки	2
2.2.2. Керуючий дільницею	2
2.2.3. Начальник гаража	1
2.2.4. Завідуючий складом нафтопродуктів (відповідальний за забезпечення нафтопродуктами)	1
2.2.5. Технік (інженер) з механізації трудомістких процесів у тваринництві	1
2.2.6. Завідуючий ремонтно-механічною майстернею	1
2.2.7. Інженер з охорони праці	1
2.3. Екскурсія	1
2.4. Систематизація матеріалів для дипломного проектування та оформлення звіту-щоденника	1
Всього	12

2.1. Ознайомлення із сільськогосподарським підприємством і його фінансово-господарською діяльністю

Бесіда з головним інженером підприємства, вступний інструктаж з техніки безпеки. Ознайомлення із структурою управління підприємством, номенклатурою та планом роботи, забезпеченням ремонтним фондом, запасними частинами, матеріалами, наявністю і станом обладнання та ремонтно-технологічного оснащення, з режимом роботи, трудовою і технологічною дисципліною.

Ознайомлення з організацією технічної підготовки виробництва, умовами праці різних категорій працюючих на підприємстві, системою оплати праці та матеріального стимулювання, організацією технічного контролю й управління якістю продукції, використанням нової техніки, винахідництва та раціоналізації, наявністю та використанням чинних державних стандартів.

Ознайомлення студентів з організацією приватизації, акціонування підприємства, атестацією робочих місць, диспетчерської служби. Визначення і аналіз основних техніко-економічних показників діяльності підприємств агротехнічного сервісу та його підрозділів. Система захисту навколишнього середовища.

Консультація з виконання програми практики.

2.2. Робота дублером

2.2.1. Технік-механік (інженер) відділення, ділянки, керівник фермерського господарства, інженер з сервісного обслуговування нової вітчизняної та зарубіжної техніки

Студент повинен:

- ознайомитись із посадовими обов'язками техника-механіка, інженера з сервісного обслуговування, керівника фермерського господарства, брати участь разом із спеціалістами в складанні планів і завдань з механізації виробництва, у розробці технологічних карт;
- ознайомитись з комп'ютерною базою даних інженера з сервісного обслуговування зарубіжної та вітчизняної техніки;
- брати участь у закріпленні техніки за механізаторами, списання техніки і обладнання, організації роботи виробничих ділянок; складати заявки на придбання машин, обладнання, запасних частин і матеріалів;
- вивчати документацію з обліку роботи машин, витрат паливно-мастильних матеріалів і грошових ресурсів на експлуатацію, технічне обслуговування і ремонт сільськогосподарської техніки;
- впроваджувати разом з механіком у виробництво досягнення науки і передового досвіду з механізації сільського господарства, брати участь у розробці і впровадженні прогресивних форм організації і оплати праці, технічно обґрунтованих норм виробітку.
- допомагати механіку економити матеріально-технічні ресурси підрозділу, домагатись зниження собівартості механізованих робіт і сільськогосподарської продукції;
- розробляти з механіком заходи з охорони праці і навколишнього середовища, брати участь у проведенні інструктажів, перевіряти знання і контролювати виконання механізаторами правил з техніки безпеки;
- здійснювати разом з механіком технічну освіту механізаторів, брати участь у підведенні підсумків роботи відділення, складати

поточні звіти з питань механізації виробничих процесів, технічного обслуговування і ремонту машин; забезпечувати продуктивне використання техніки у господарстві, здійснювати заходи щодо зменшення простою машинно-тракторних агрегатів з організаційних і технічних причин;

- забезпечувати виконання в господарстві планово-запобіжної системи технічного обслуговування машинно-тракторного і автомобільного парків.

2.2.2. Керуючий дільницею

Студент під керівництвом керуючого дільницею повинен:

- ознайомитися з посадовими обов'язками керуючого дільницею;

- брати участь у таких заходах:

- ✓ розробці виробничих завдань дільниці, механізованих ланок, сприяти їх виконанню;

- ✓ складанні планів-графіків роботи на тиждень (декаду), домагатися їх виконання;

- ✓ комплектуванні агрегатів, організації їх високопродуктивного використання, впровадженні нової сільськогосподарської техніки у виробництво, комплексної механізації, досягнень науки, передового досвіду, прогресивних технологій і нових форм організації праці, в аналізі і підведенні підсумків виконання завдань бригадою;

- ✓ забезпеченні своєчасного і якісного проведення технічного обслуговування і ремонту сільськогосподарської техніки;

- проводити з механізаторами інструктажі з техніки безпеки, реєструвати їх у журналах, брати участь у веденні облікової документації;

- контролювати ведення книг обліку техніки і матеріальних цінностей, закріплених за дільницею, організовувати виробничий всеобуч механізаторів, розробляти заходи із зміцнення трудової дисципліни;

- сприяти підвищенню врожайності сільськогосподарських культур на основі поліпшення виконання механізованих робіт;

- досягати ефективного використання техніки, щоденного виконання і перевиконання змінних норм виробітку агрегатами;

- контролювати витрату паливно-мастильних матеріалів, ремонтних матеріалів та використання фонду оплати праці.

2.2.3. Начальник гаража

Студент під керівництвом начальника гаража повинен:

- забезпечувати ефективне використання і постійну технічну готовність автомобілів господарства;
- складати плани експлуатації і ремонту автотранспорту; заявки на придбання обладнання і запасних частин, ремонтних матеріалів та інструментів, необхідних для безперебійної роботи автомобілів;
- складати графіки проведення технічного обслуговування і профілактичних оглядів, організовувати їх виконання;
- здійснювати контроль за веденням обліку роботи автотранспорту, витратою запасних частин, пального і мастильних матеріалів;
- забезпечувати надійне зберігання автотранспорту з дотриманням правил паркової служби;
- зберігати технічну документацію і державні номерні знаки, забезпечувати всі автомобілі справними спідометрами і паливомірами, розробляти заходи з охорони праці, домагатися суворого виконання цих заходів;
- забезпечувати дотримання затвердженого режиму дня, виробничої дисципліни;
- впроваджувати нові організаційні форми праці, організовувати підвищення кваліфікації працівників, проводити виховну роботу в колективі;
- складати звіти про виробничу і технічну експлуатацію автомобілів;
- ознайомлюватися із структурою інженерно-технічної служби, матеріально-технічним забезпеченням господарства, станом ремонту обладнання в автогаражі, формами організації праці, нормуванням і оплатою праці;
- вивчати систему захисту навколишнього середовища, охорони праці та протипожежного захисту.

2.2.4. Завідуючий складом нафтопродуктів (відповідальний за забезпечення нафтопродуктами)

Під керівництвом завідуючого складом нафтопродуктів студент повинен:

- організовувати роботу нафтогосподарства, доставку, зберігання, заправки і правильний облік палива і мастильних матеріалів;

- впроваджувати заходи попередження втрат паливно-мастильних матеріалів, брати участь у складанні розрахунків і заявок на паливно-мастильні матеріали;
- забезпечувати впровадження затверджених норм витрат палива і мастильних матеріалів, розробляти графіки технічного обслуговування, обладнання нафтогосподарства та контролювати їх виконання, брати участь у комісії, що знімає залишки паливно-мастильних матеріалів;
- розробляти заходи протипожежних правил, норм зберігання паливно-мастильних матеріалів;
- підготувати матеріали для укладання договорів з постачальниками на доставляння паливно-мастильних матеріалів і нафтообладнання;
- складати рекламцію на неякісну продукцію і недодержання договірних умов.

2.2.5. Технік (інженер) з механізації трудомістких процесів у тваринництві

Студент під керівництвом техніка (інженера) з механізації трудомістких процесів у тваринництві повинен:

- ознайомитися з посадовими обов'язками техніка (інженера), комп'ютерною базою, новими технологіями в механізації тваринництва;
- забезпечувати ефективне використання машин і обладнання для тваринництва;
- розробляти річні та місячні плани-графіки технічного обслуговування і ремонту машин та обладнання тваринницьких ферм, визначити об'єм і трудомісткість ремонтно-обслуговуючих робіт;
- вести облік виконаних робіт;
- розраховувати потребу в обладнанні, інструментах, приладах, складати заявки на них;
- визначати згідно з чинними нормативами розміри обмінного фонду комплектуючих одиниць, запасних частин і ремонтних матеріалів;
- брати участь у проведенні діагностування і технічного обслуговування, поточного ремонту обладнання, перевірки технічного стану контрольно-вимірювальних приладів, у здачі в ремонт у

спеціалізовані ремонтні організації (підприємства) складних машин і обладнання, комплектуючих одиниць і одержувати їх з ремонту;

- проводити з працівниками ферми інструктажі з техніки безпеки, реєструвати їх у журналах реєстрації;

- брати участь у монтажі в приміщеннях ферм нових машин і обладнання та закріпленні техніки за працівниками, в організації роботи ферми, у підведенні підсумків роботи ферми, проводити виробничий всеобуч слюсарів-налагоджувальників і операторів тваринницьких комплексів та механізованих ферм, аналізувати недоліки, виявлені в процесі роботи, давати пропозиції щодо їх усунення;

- використовувати чинні стандарти і технологічні карти, нормативну документацію для управління якістю продукції.

2.2.6. Завідувач ремонтно-механічною майстернею

Студент під керівництвом завідувача майстерні повинен:

- розробляти плани та графіки роботи, здійснювати керівництво роботою майстерні щодо своєчасного ТО і ремонту машин і обладнання;

- розробляти та здійснювати заходи з підготовки майстерні до ремонтного сезону, організації робочих місць та впровадження передової технології ремонту машин і деталей;

- домагатись економії трудових і матеріально-грошових затрат, зниження собівартості ремонтних робіт;

- створювати і своєчасно ремонтувати обмінний фонд агрегатів ремонтно-механічної майстерні, забезпечувати його збереження;

- оформляти технічні паспорти та іншу документацію на машини, які ремонтуються;

- розробляти заходи з охорони праці, своєчасно інструктувати, перевіряти знання та контролювати дотримання працівниками майстерні правил з техніки безпеки;

- контролювати стан первинного обліку ремонтних робіт, використання коштів, матеріалів відповідно до норм та лімітів на ремонт;

- здійснювати ділові зв'язки з іншими ремонтними підприємствами, впроваджувати нові організаційні форми праці, досягнення науки, підтримувати винахідництво і раціоналізацію;

- проводити технічне навчання робітників, розподіляти обов'язки між ними;

- доводити до робітників наряди на виконання робіт, домагатись зміцнення трудової і виробничої дисципліни;
- забезпечувати дотримання вимог чинних стандартів та іншої нормативної документації;
- аналізувати недоліки, виявлені в процесі роботи, давати пропозиції щодо їх усунення;
- реалізувати заходи з охорони навколишнього середовища від забруднення.

2.2.7. Інженер з охорони праці

Студент під керівництвом інженера з охорони праці повинен:

- ознайомитися з відповідальними функціями за стан охорони праці, а також за безпечне використання машин і механізмів;
- освоїти порядок проходження інструктажів з охорони праці;
- проводити вступний інструктаж, інструктаж безпосередньо на робочому місці;
- ознайомитися з технічною документацією інженера з охорони праці;
- проводити оперативний контроль і дати останньої перевірки, наявність журналів з оперативного контролю та реєстрації інструктажів з питань охорони праці;
- дотримуватися правил особистої гігієни і виробничої санітарії;
- уміти скласти акт про нещасний випадок;
- дотримуватися правил пожежної безпеки;
- ознайомитися з планом природно-охоронних заходів;
- вказати вплив сільськогосподарського виробництва на навколишнє середовище;
- виявити причини забруднення середовища.

2.3. Екскурсія

Екскурсії проводяться в сучасних аграрних підприємствах різних форм власності, фермерські господарства та на виставки нової сільськогосподарської техніки.

Студенти ознайомлюються з новими формами організації, інноваційною технологією сільськогосподарського виробництва, технічного обслуговування та ремонту машин і обладнання, новою сільськогосподарською технікою (трактори, автомобілі, сільськогосподарські машини, машини та обладнання для тваринництва, переробки та зберігання сільськогосподарської продукції). Вивчають технічні

дані, призначення та можливість використання техніки в певних умовах. Вивчають систему матеріально-технічного забезпечення, охорони праці, протипожежного та екологічного захисту навколишнього середовища.

2.4. Систематизація матеріалів для дипломного проектування та оформлення звіту-щоденника

За наслідками переддипломної практики студенти узагальнюють матеріали, роблять аналізи і висновки, вносять пропозиції щодо усунення виявлених недоліків, закінчують оформлення звіту-щоденника, систематизують матеріал для дипломного проектування.

Література

1. Звітна документація про господарську діяльність господарства за 2–3 роки.
2. Гречкосій В.Д., Погорілець О.М., Евенко І.І. та ін. Посадові інструкції керівного складу аграрного господарства.
3. Гречкосій В.Д. Довідник сільського інженера. – К.: Урожай, 1991. – 144 с.
4. Гаврилюк Г.Р. та ін. Практикум з технологічної наладки та усунення неполадок сільськогосподарських машин. – К.: Урожай, 1999. – 278 с.
5. Гряник Г.М., Лехман С.Д. Охорона праці. – К.: Урожай, 1994. – 272 с.
6. Сідашенко О.І. та ін. Ремонт машин. – К.: Урожай, 1994. – 400 с.
7. Фортуна В.И., Миронюк С.К. Технологія механізованих сільськогосподарських робіт. – К.: Вища школа, 1991. – 315 с.
8. Ковальов Н.В. Практикум по технології механізованих сільськогосподарських робіт. – М.: Агропромвидав, 1987.

Підписано до друку 22.08.2012 р.

Умов. друк. арк. 1

Наклад 125 прим. Зам. № 162

Видавництво “Аграрна освіта”
Технікумівська, 1, смт Немішасве
Бородянського Київської
тел. 04577-41-2-69

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ДК № 1310